

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 17, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2477](#) 03-08-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2362](#) 27-07-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:2317](#) 22-07-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:2052](#) 20-07-2021

Rechtbank

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2021:4043](#) 04-08-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7547](#) 02-08-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7364](#) 30-07-2021

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:3296](#) 28-07-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7424](#) 28-07-2021

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:3162](#) 22-07-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:3809](#) 21-07-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7250](#) 21-07-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:7341](#) 21-07-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6280](#) 07-07-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6284](#) 07-07-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6283](#) 07-07-2021

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2021:2833](#) 07-07-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:6282](#) 24-06-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:4217](#) 27-01-2021

RECHTSPRAAK

Rechtbank benoemt voormalig meerderjarigenbewindvoerder van erflater tot vereffenaar onbeheerde nalatenschap. Kosten benoeming ten laste van boedel.

De voormalige meerderjarigenbewindvoerder van erflater verzoekt de rechtbank om benoemd te worden tot vereffenaar van de nalatenschap (art. 4:204 lid 1 onder a BW).

Om te beginnen acht de rechtbank verzoeker belanghebbende bij dit verzoek. Hij heeft het vermogen voor erflater beheerd tot zijn overlijden. Zijn bewind is door het overlijden weliswaar beëindigd, maar verzoeker heeft daarna nog wel verplichtingen als voormalig bewindvoerder (art. 1:448 lid 3 BW, art. 1:445 lid 1 BW). In dat verband moet vastgesteld worden wie de erfgenamen zijn en heeft verzoeker belang bij het benoemen van een vereffenaar. Ook is verzoeker belanghebbende omdat hij schuldeiser van de nalatenschap is. Hij heeft na het overlijden kosten moeten maken in verband met de onbeheerde nalatenschap.

Voorts is aan de andere voorwaarden van artikel 4:204 lid 1 BW voldaan. De nalatenschap is niet beneficiair aanvaard en niet bekend is of er erfgenamen zijn. De nalatenschap is onbeheerd.

De rechtbank benoemt verzoeker tot vereffenaar. Als voormalig bewindvoerder is hij op de hoogte van het vermogen van erflater.

De bewindvoerder mag de kosten van het verzoek (griffiekosten en advocaatkosten) ten laste van de nalatenschap brengen. De kosten die een beoogd vereffenaar heeft gemaakt voorafgaand aan de formele benoeming tot vereffenaar zijn – in beginsel – geen vereffeningskosten en kunnen niet worden verhaald op de nalatenschap. De rechtbank ziet in deze situatie, waarin op dit moment geen erfgenamen bekend zijn, de nalatenschap onbeheerd is en verzoeker zich als enige over de nalatenschap heeft ontfemd, echter wel grond om de nalatenschap te veroordelen in de kosten van deze procedure. Het is immers niet redelijk als verzoeker zelf deze kosten moet dragen. Hierbij weegt mee dat de nalatenschap voldoende toereikend zou zijn.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 02-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7547

Zaaknummer: C/10/618353 / HA RK 21-541

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Moeder onterft vader. Partnerverklaring levert regresvordering op nalatenschap op. Gebruiksvergoeding woning na zes maanden.

Vader en moeder waren buiten gemeenschap van goederen gehuwd en woonden sinds 2017 feitelijk gescheiden. Moeder overlijdt in 2019. Hun beide zoons zijn haar enige erfgenamen. In geschil is of vader een regresvordering heeft op moeders nalatenschap, vanwege de aflossing van de gemeenschappelijk hypothecaire schuld op de gemeenschappelijke woning. De schuld is afgelost uit een verzekeringsuitkering waarvan vader door een partnerverklaring uit 2008 eerste begunstigde was.

Volgens de zoons is het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat vader zich beroept op de begunstiging. De partnerverklaring was volgens de zoons niet meer dan een middel om erfbelasting te besparen. Moeder zou vader niet verzorgd hebben willen achterlaten ten koste van haar zoons. De zoons verwijzen naar de uitspraak van de Hoge Raad van 16 juli 2018 (ECLI:NL:HR:2018:1102), waarin is overwogen dat bij de uitleg van de aanwijzing van een begunstigde van een sommenverzekering ook de bedoeling van de verzekeringnemer en latere verklaringen en gedragingen van de verzekeringnemer van belang zijn bij het vaststellen wie aanspraak kan maken op de uitkering.

De rechtbank volgt het standpunt van de zoons niet. Als moeder al wetenschap had gehad van de regresvordering van vader, dan had zij niet zonder medewerking van vader de partnerverklaring kunnen intrekken en de regresvordering kunnen verhinderen. In de casus voor de Hoge Raad uit 2018 was dit anders.

Voorts is in geschil of vader een gebruiksvergoeding moet betalen aan moeders nalatenschap omdat hij na haar overlijden het woongenot heeft gehad. Vader beroept zich terecht op het tijdelijke woonrecht van artikel 4:28 BW (zes maanden). Vader en moeder woonden weliswaar niet feitelijk samen, maar dat is ook niet vereist voor artikel 4:28 BW. Vader is na zes maanden wel een gebruiksvergoeding verschuldigd geworden.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 27-01-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:4217

Zaaknummer: C/05/376427 / HZ ZA 20-365

Rechters: M. Stempfer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Geschil tussen kinderen en stiefkinderen van twee nalatenschappen.
Revindicatie inboedelgoederen.***

X is executeur in de nalatenschap van zijn moeder. Moeder is in 2018 overleden, stiefvader in 2019. X vordert van de kinderen van stiefvader afgifte van inboedelzaken.

De rechtbank stelt voorop dat de vordering slechts toewijsbaar is als voldoende vaststaat dat de kinderen van stiefvader deze goederen onder zich hebben of daarover kunnen beschikken. De rechtbank ziet onvoldoende reden voor omkering van de bewijslast of het vooralsnog bewezen achten dat de kinderen, ondanks hun ontkenning, de goederen bezitten.

Volgens X is hij door het handelen van stiefvader en zijn kinderen in bewijsnood gekomen. Stiefvader heeft na moeders overlijden als (eerste) executeur nagelaten een boedelbeschrijving te maken en stiefvader en zijn kinderen hebben X pas na lange tijd toegelaten tot de woning. De rechtbank ziet in deze verwijten onvoldoende reden om de bewijslast te verleggen. Er zijn tal van redenen denkbaar waarom goederen niet meer aanwezig waren bij moeders overlijden, mede gelet op het zeer langdurige samenwonen van moeder en stiefvader. De rechtbank neemt hun huwelijkse voorwaarden, waaraan een uitgebreide staat van aanbrengsten is gehecht, tot uitgangspunt voor de beoordeling welke goederen van moeder en/of stiefvader waren.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 07-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:2833

Zaaknummer: C/16/505307 / HA ZA 20-427

Rechters: M.A.A.T. Engbers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Procesrecht. Ontvankelijkheid vordering jegens mede-erfgenaam tot betaling aan nalatenschap. Geen ambtshalve toetsing.

Twee zusters (A en B) erven tezamen de nalatenschap van hun moeder. Zuster A vordert veroordeling van zuster B tot betaling van een bedrag aan de nalatenschap. De vraag rijst onder meer of A ontvankelijk is gelet op artikel 3:171 BW, dat bepaalt dat een deelgenoot niet ten behoeve van de nalatenschap een vordering kan instellen tegen een andere deelgenoot tot betaling aan de nalatenschap (HR 8 september 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7043 en HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535).

Nu B heeft verklaard dat het niet in haar belang is om op de niet-ontvankelijkheid een beroep te doen, kan in het midden blijven of de rechtbank dit ambtshalve moet beoordelen, en wordt A om onnodige vertraging van de procedure te voorkomen ontvankelijk geacht in haar vordering.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7341

Zaaknummer: C/10/608216 / HA ZA 20-1109

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorschot salaris vereffenaar nalatenschap toegekend.

De benoemde vereffenaar van een nalatenschap verzoekt de kantonrechter om een voorschot op zijn salaris overeenkomstig de Recofa-richtlijnen.

De wettelijke regeling gaat ervan uit dat het loon van de vereffenaar pas wordt betaald na het verbindend worden van de uitdelingslijst (art. 4:206 lid 3 BW). Volgens vaste jurisprudentie (ECLI:NL:GHARL:2015:7022) is het mogelijk een voorschot toe te kennen, ook al biedt de wet die mogelijkheid niet uitdrukkelijk. Betaling van voorschotten op loon bij de vereffening van een nalatenschap die bewerkelijk en complex is, veel tijd vraagt en lang duurt, kan nodig zijn, als zonder betaling van dergelijke voorschotten benoeming van enig vereffenaar en daarmee een goede vereffening niet mogelijk is. Het verzoek om een voorschot moet wel concreet zijn en aan een aantal vereisten voldoen zoals een specificatie van de werkzaamheden van de vereffenaar en een verslag dat inzicht biedt in de werkzaamheden (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:RBGEL:2016:7160).

Er is volgens de kantonrechter in deze zaak sprake van een zodanige situatie, dat het vaststellen van een voorschot geïndiceerd is. De vereffenaar heeft voldoende verantwoording gegeven en de kantonrechter vindt de in rekening gebrachte uren redelijk. De kantonrechter wijst het verzoek toe.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 24-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6282

Zaaknummer: 9241288 / EJ VERZ 21-163

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Maatstaf waarde ouderlijke woning na overlijden van beide ouders.

Vader overlijdt in 2012, moeder in 2014. Zij waren in gemeenschap van goederen gehuwd. Door vaders testament heeft kind X een rentedragende onderbedelingsvordering op moeder gekregen. Moeder heeft kind X onterfd. X vordert van de erfgenamen van moeder betaling van zijn vaderlijke erfdeel en zijn legitieme portie in moeders nalatenschap. In dit verband is onder meer de waarde van de ouderlijke woning onmiddellijk na vaders respectievelijk moeders overlijden in geschil.

Moeder is na vaders overlijden in de woning blijven wonen. Een testamentaire en wettelijke waarderingsmaatstaf ontbreekt en er is ook geen waarderingsafspraken tussen de erfgenamen van vader. In die situatie dient de woning gewaardeerd te worden naar de maatstaf van vrije onderhandse verkoopwaarde, leeg en vrij van huur en gebruiksrechten. Een waardering op basis van deze maatstaf wordt, in het algemeen, in dergelijke gevallen redelijk geacht, aldus het hof.

De executeur neemt in zowel moeders als vaders nalatenschap de na moeders overlijden gerealiseerde verkoopopbrengst als uitgangspunt. Deze opbrengst is volgens het hof ook het enige voldoende concrete gegeven voor de waarde bij vaders overlijden. X wijst tevergeefs op de hogere WOZ-waarde bij vaders overlijden. Die kan niet zonder meer gebruikt worden voor de bepaling van de werkelijke waarde.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 03-08-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2477

Zaaknummer: 200.276.580_01

Rechters: L.S. Frakes, J. van der Steenhoven en B.A. Meulenbroek

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen opheffing of wijziging van schenkingsbewind ten behoeve van alimentatieverplichting begiftigde.

Een zoon heeft in 1999, 2001 en in 2014 schenkingen ontvangen van zijn moeder. Het betreft familievermogen van moeder. Het geschonken vermogen staat gedurende het leven van de zoon onder schenkingsbewind van moeder (en bij opvolging vader). Het bewind verhindert in beginsel uitkeringen van vruchten en kapitaal aan de zoon. Ook geldt een fidei commis de residuo-clausule en een verstrekkende uitsluitingsclausule.

In 2019 scheidt de zoon van zijn echtgenote. Het hof bepaalde in het kader van partneralimentatie dat het (rendement op het) bewindvermogen van de zoon meetelt voor het bepalen van zijn draagkracht, ook al kan hij door het bewind feitelijk niet over het vermogen beschikken (ECLI:NL:GHARL:2021:1598). Volgens het hof prevaleert de alimentatieverplichting van de zoon boven de weigering van de ouders om het bewind op te heffen. De zoon kan, aldus het hof, verzoeken om opheffing van het bewind vanwege zijn alimentatieverplichting.

In het verlengde hiervan verzoekt de zoon in de onderhavige procedure om opheffing van het bewind (art. 7:182 BW jo. art. 4:178 lid 2 BW) of wijziging van het bewind (art. 7:182 BW jo. art. 4:171 lid 2 BW), zodanig dat de vruchten van het onderbewindgestelde vermogen worden overgedragen aan de zoon. De rechtbank wijst beide verzoeken af.

De rechtbank overweegt dat – anders dan de ouders stellen – het oordeel van het hof niet in strijd is met artikel 8 EVRM. Volgens de rechtbank heeft het hof het bewindvermogen slechts willen meewegen voor het geval het bewind zou worden opgeheven. De rechtbank is niet gebonden aan het – in die zin voorlopig – oordeel van het hof.

De vraag is of de zoon in weerwil van de schenkingsakte kan verzoeken om uitkering van de vruchten, zodat hij aan zijn alimentatieverplichting kan voldoen.

Bij de schenking in 1999 is bepaald dat alleen de bewindvoerder het bewind kan opheffen. Dit past bij de bedoeling van moeder, die het vermogen voor de volgende generaties wilde behouden. Volgens de rechtbank is sprake van een van artikel 7:182 BW afwijkende regeling in

de zin van artikel 201 Ow NBW die moet worden geëerbiedigd, zodat opheffing op verzoek van de zoon niet mogelijk is. Op de tweede schenking uit 2001 is een vergelijkbaar regime van toepassing.

Op de derde schenking (2014) is artikel 4:178 lid 2 BW van toepassing, dat de opheffing van het bewind regelt en dwingend recht is. De zoon kan geen beroep doen op onvoorziene omstandigheden als grond voor opheffing, want dit kan alleen de bewindvoerder. De zoon kan wel om opheffing verzoeken op de grond dat aannemelijk is dat hij de onderbewindstaande goederen zelf op verantwoorde wijze zou kunnen besturen. Dit laatste toont hij echter onvoldoende aan.

Resteert de vraag of er onvoorziene omstandigheden zijn op grond waarvan de rechtbank de regels omtrent het voeren van het bewind kan wijzigen (art. 4:171 lid 2 BW, art. 6:258 BW). Volgens de zoon is de omstandigheid dat in een alimentatieprocedure is geoordeeld dat het bewindvermogen onderdeel zou uitmaken van zijn draagkracht een onvoorziene omstandigheid. De rechtbank is het hier niet mee eens. De rechter moet de nodige terughoudendheid betrachten bij het wijzigen van de regels op grond van onvoorziene omstandigheden. Gelet op de voorwaarden waaronder het vermogen is geschonken en de wijze waarop moeder in het verleden van haar bevoegdheden als bewindvoerder gebruik heeft gemaakt (geen uitkeringen, behalve ter compensatie van de vermogensrendementsheffing bij de zoon), is het feit dat de zoon niet over de vruchten kan beschikken om aan zijn alimentatieverplichting te voldoen, de beoogde consequentie van het bewind en geen omstandigheid die ten tijde van de schenking niet was te voorzien.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 04-08-2021

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2021:4043

Zaaknummer: C/02/385848 / HA RK 21-110

Rechters: Hermans

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Wettelijke vereffening. Ontheffing terinzagelegging
boedelbeschrijving.***

De drie erfgenamen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard, waardoor deze wettelijk vereffend moet worden. Zij verzoeken de kantonrechter om ontheffing van de verplichting om de boedelbeschrijving van de nalatenschap ter inzage neer te leggen (art. 4:211 lid 4 BW).

Gelet op de positieve samenstelling van de nalatenschap, zoals blijkt uit de voorlopige boedelbeschrijving, de bekendheid van de crediteuren en het feit dat de enige crediteuren de erfgenamen zelf zijn, wijst de kantonrechter het verzoek toe.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6283

Zaaknummer: 9294647 / EJ VERZ 21-208

Rechters: S.W.S. Kiliç

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Schorsing van executeur-afwikkelingsbewindvoerder hangende
ontslagverzoek dient geen doel.***

In een bodemzaak is ontslag van twee (notariële) executeurs-afwikkelingsbewindvoerders verzocht. In deze procedure wordt provisioneel om hun schorsing verzocht voor de duur van de bodemzaak. Hiermee willen verzoekers voorkomen dat verder nadeel aan de nalatenschap en hun belangen wordt toegebracht.

De kantonrechter wijst het verzoek af. De schorsing dient geen doel. Door conservatoir beslag op de registergoederen in de nalatenschap zijn de belangen van verzoekers al verzekerd. De executeurs-afwikkelingsbewindvoerders kunnen door het beslag niet tot afgifte van legaten of tot verdeling overgaan en hebben zelf verklaard daartoe niet over te gaan totdat is beslist over het ontslag.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6284

Zaaknummer: 9222163 / EJ VERZ 21-155

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Vastgoed-bv vererft. Bedrijfsopvolgingsregeling niet van toepassing.
Geen materiële onderneming.***

De erfgenamen van vader doen tevergeefs beroep op de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR, art. 35b e.v. SW 1956) ter zake van hun verkrijging van vaders aandelen in een vastgoed-bv. Volgens de rechtbank dreef de bv geen materiële onderneming ten tijde van het overlijden.

Er is sprake van slechts één pand waarvan het grootste gedeelte jarenlang werd verhuurd aan dezelfde vaste huurder. Niet aannemelijk is dat de werkzaamheden die de bv in het kader van de exploitatie van het pand heeft verricht naar aard en omvang meer omvatten dan gebruikelijk is bij normaal vermogensbeheer. De omstandigheid dat de property-managementwerkzaamheden – bestaande uit het bijhouden van een factuur- en huuradministratie, het laten plegen van onderhoud en het afhandelen van schadegevallen – in eigen beheer werden uitgevoerd, leidt in zichzelf niet tot het oordeel dat geen sprake is van normaal vermogensbeheer. Het gaat immers niet alleen om de vraag of de bv de arbeid zelf heeft verricht, maar om de vraag of die zelf verrichte arbeid naar aard en (relatieve) omvang onmiskenbaar ten doel heeft het behalen van voordelen uit het pand die het bij normaal vermogensbeheer opkomende rendement te boven gaan.

Zie in dezelfde casus ook ECLI:NL:RBNNE:2021:3160 en ECLI:NL:RBNNE:2021:3158.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 22-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2021:3162

Zaaknummer: AWB - 19 _ 4449

Rechters: R.R. van der Heide, P.P.D. Mathey-Bal en M.J. Pelinck

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kort geding. Vereffenaar nalatenschap vader vordert van erfgenaam moeder medewerking aan verkoop en levering .

In dit kort geding vordert de benoemde vereffenaar in de nalatenschap van vader medewerking aan de verkoop en levering van de woning door een erfgenaam van moeder (deelgenoot).

Vader en moeder waren in algehele gemeenschap van goederen gehuwd. Moeder overlijdt in 2018, vader in 2020. Zij laten twee kinderen achter (A en B). Moeder heeft beide kinderen tot erfgenamen benoemd en aan vader een keuzelegaat tegen inbreng gemaakt. Kind B heeft geweigerd mee te werken aan de afgifte van het legaat. Wel is tussen vader en de kinderen een renteovereenkomst gesloten, wat erop kan wijzen dat zij destijds zijn overeengekomen dat de woning (en andere goederen) aan vader werden toebedeeld.

De kinderen aanvaarden vaders nalatenschap beneficiair, waarna op verzoek van kind A een vereffenaar wordt benoemd. De vereffenaar verkoopt de woning. Vervolgens blijkt dat kinderen A en B als erfgenamen van moeder moeten meewerken aan de overdracht, omdat de woning nog altijd onverdeeld was tussen vader en de kinderen. De vereffenaar is alleen bevoegd ten aanzien van vaders aandeel in de woning. De kopers zeggen de contractuele boete aan, waardoor de vereffenaar een spoedeisend belang heeft bij zijn vordering.

Als de nalatenschap van moeder reeds (obligatoir) is verdeeld, was kind B verplicht om mee te werken aan de juridische levering van de woning aan vader en kan B nu worden verplicht om mee te werken aan de levering aan kopers. Of moeders nalatenschap is verdeeld, is echter niet met zekerheid vast te stellen. Maar ook voor het geval nog geen verdeling heeft plaatsgehad, verplicht de voorzieningenrechter B tot medewerking aan de verkoop en levering. De bezwaren van B tegen de verkoop door de vereffenaar zijn onvoldoende zwaarwegend. De verkoop en levering zijn in het belang van de vereffening van vaders nalatenschap en dus ook in het belang van B als erfgenaam van vader.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7250

Zaaknummer: C/10/622030 / KG ZA 21-607

Rechters: P. de Bruin

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Procesrecht. Vordering vaderlijk erfdeel na moeders overlijden.
Processueel ondeelbare rechtsverhouding.***

Vader en moeder zijn in 1999 respectievelijk 2009 overleden. Kind X vordert vaststelling van zijn vaderlijk erfdeel en veroordeling van kind Y (tevens executeur in de nalatenschap van moeder) tot betaling hiervan. X en Y zijn niet de enige erfgenamen van vader. Volgens kind Y is sprake van een processueel ondeelbare rechtsverhouding, zodat X in beginsel niet-ontvankelijk is.

Ook volgens de kantonrechter is sprake van een processueel ondeelbare rechtsverhouding, omdat een beslissing over wat kind X vordert, van invloed is op het bedrag waarop de overige erfgenamen nog recht hebben uit de nalatenschap van vader. Overigens raakt deze beslissing ook de afwikkeling van de nalatenschap van moeder, waar partijen ook niet op één lijn zitten.

Kind X krijgt de gelegenheid de overige erfgenamen in dit geding te betrekken (art. 118 Rv). Voor niet-ontvankelijkverklaring bestaat geen aanleiding, gelet op HR 10 maart 2017 (ECLI:NL:HR:2017:411).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 30-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7364

Zaaknummer: 9060469

Rechters: M. Fiege

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testamentaire benoeming van stichting of rechtsopvolger. Feitelijke opvolger erft. Uitleg testament.

Erflater heeft in 2012 in zijn testament stichting A, die bepaalde Venlose verpleeghuizen financieel ondersteunt, 'of diens rechtsopvolger' tot enig erfgenaam benoemd. In 2016 is stichting A ontbonden. Kort daarvoor zijn het vermogen en de activiteiten van stichting A feitelijk overgedragen aan stichting B. In de overnameovereenkomst heeft stichting B zich ertoe verplicht dat de middelen van stichting A uitsluitend worden besteed overeenkomstig het (voormalige) doel van stichting A. Stichting B voert deze verplichting ook uit. Erflater overlijdt in 2018.

Volgens een versterferfgenaam van erflater is stichting B geen erfgenaam, omdat stichting B geen rechtsopvolger is van stichting A. Volgens stichting B moet het testament zodanig worden uitgelegd dat stichting B daarin wel is aangewezen.

De rechtbank (vonnis niet gepubliceerd) zag geen ruimte voor uitleg (art. 4:46 BW), omdat niet geoordeeld zou kunnen worden dat het testament geen duidelijk zin heeft. De rechtbank zag in artikel 4:47 BW vervolgens wel reden om te oordelen dat stichting B enig erfgenaam is.

Het hof ziet (onder verwijzing naar HR 3 december 2004, ECLI:NL:HR:2004:AR0196) wel reden voor uitleg van het testament (art. 4:46 BW) en komt op basis daarvan tot het oordeel dat stichting B erft. Volgens het hof kan uit het testament worden afgeleid dat erflater zijn vermogen wilde nalaten aan een 'goed doel' en niet aan zijn neven en nichten met wie hij tijdens zijn leven geen of nauwelijks contact had.

Er is geen sprake van rechtsopvolging, maar van feitelijke opvolging. Het is onwaarschijnlijk dat erflater zich van dit verschil bewust was. Volgens het hof heeft erflater met de benoeming van stichting A 'of diens rechtsopvolger' ook de onderhavige situatie willen regelen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 27-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2362

Zaaknummer: 200.277.594_01

Rechters: O.G.H. Milar, E.J. van Sandick en Ph. A.J. Raaijmakers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wettelijke vereffening nalatenschap. Verzet tegen uitdelingslijst ongegrond.

Erflater laat kind X als enig erfgenaam achter. X heeft de nalatenschap zuiver aanvaard. Kind Y doet beroep op zijn legitieme portie. Erflater had onder meer schulden aan stiefkind Z en kind X.

De benoemde vereffenaar heeft een uitdelingslijst ter inzage gelegd. Kind Y en stiefkind Z komen hiertegen in verzet (art. 4:218 lid 3 BW).

Volgens stiefkind Z heeft haar vordering voorrang boven de vordering van kind X zelf. Dit verzet is ongegrond. Beide vorderingen op de nalatenschap (in de zin van art. 4:7 lid 1 onder a BW) zijn concurrente vorderingen en zijn dus gelijk in rang.

Kind Y trekt onder meer de waardering van een onroerende zaak in twijfel. De vereffenaar heeft deze laten taxeren. Kind Y stelt daar een tweede (gevel)taxatie tegenover en wijst op de hogere WOZ-waarde. Dit maakt de door de vereffenaar gehanteerde taxatiewaarde echter niet onbetrouwbaar, aldus de kantonrechter. De gehanteerde taxatie neemt de staat van de woning mede in aanmerking, de andere waarderingen doen dat niet.

Kind Y maakt ook bezwaar tegen het in de lijst opgenomen salaris van de vereffenaar. Het is conform de Recofa-richtlijnen in rekening gebracht. Het aantal uren is onder andere redelijk omdat het geen eenvoudige vereffening betreft, aldus de kantonrechter. Er is in de lijst juist een te laag salaris opgenomen. De uitdelingslijst moet worden aangepast aan het eerder bij beschikking vastgestelde (voorschot op het) salaris.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 07-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:6280

Zaaknummer: 8945891 / EJ VERZ 20-451 en 8946499 / EJ VERZ 20-452

Rechters: M.C. van Rijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Reikwijdte boedelvolmacht. Handel in effecten.

Vader is overleden in 1999, moeder in 2015. Drie kinderen erven in de achtereenvolgende nalatenschappen ieder een kwart, respectievelijk een derde deel. Beide nalatenschappen zijn nog onverdeeld. Feitelijk hebben de kinderen na vaders overlijden alles aan moeder gelaten. Na vaders overlijden hebben moeder en zoon A over de nalatenschap beschikt, door onder meer in effecten te handelen. Zoon B stelt ter discussie of zij daartoe bevoegd waren op basis van een boedelvolmacht. In de volmacht is deze beperking met zoveel woorden niet te lezen, maar ook niet expliciet toegestaan.

Zoon B trekt aan het kortste eind, met name omdat het hem duidelijk had moeten zijn dat zoon A en moeder actief beleggingsbeleid voerden en zoon B hun mogelijke onbevoegdheid jarenlang niet aan de orde heeft gesteld. Dit leidt de rechtbank tot het oordeel dat zoon A en moeder tot de intrekking van de volmacht in 2013 over een voldoende volmacht beschikten voor wat betreft de effectenportefeuille. Van tekortschietend beheer is ook geen sprake.

Volgens zonen A en C heeft zoon B opzettelijk schenkingen van vader (van voor 2003) verzwegen die hij moet inbrengen in vaders nalatenschap, waardoor zoon B zijn aandeel hierin heeft verbeurd (art. 3:194 lid 2 BW). De rechtbank constateert dat B meer schenkingen heeft ontvangen dan hij heeft opgegeven, maar daarmee staat niet vast dat de verzwijging opzettelijk is. Het gaat om zaken van jaren geleden en het kan niet worden uitgesloten dat zoon B de zaken door elkaar heeft gehaald.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 21-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:3809

Zaaknummer: C/05/361281 / HZ ZA 19-116

Rechters: D. Vergunst

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontervend testament. Notaris heeft geen zorgplicht jegens onderfd kind geschonden. Ministerieplicht.

Vader overlijdt in december 2015. In februari van dat jaar heeft hij in een testament zijn zoon onderfd. De zoon stelt de instrumenterend notaris aansprakelijk uit onrechtmatige daad.

De notaris heeft in beginsel ministerieplicht (art. 21 lid 1 WNA). Onder omstandigheden, waaronder belangen van derden, kan reden zijn voor dienstweigering (art. 21 lid 2 WNA) en kan de notaris jegens derden civielrechtelijk aansprakelijk zijn als hij de gevraagde dienst toch verleent (onder andere ECLI:NL:HR:2015:831 en ECLI:NL:HR:2017:2850).

De zoon wijst onder meer op het feit dat vader hoogbejaard en slechtziend was, zijn zuster vader begeleidde naar de notaris en twee andere notarissen kort voor het testen geen testament voor vader wilden verlijden. Ook is volgens de zoon sprake van belangenverstrengeling, omdat de notaris (via een stichting) ook betrokken was bij procedures tegen de zoon als executeur in de nalatenschap van moeder.

Volgens de rechtbank heeft de notaris niet onrechtmatig gehandeld jegens de zoon door vader behulpzaam te zijn bij het opstellen van het ontervende testament. De notaris heeft voldoende prudent gehandeld. Zij heeft meerdere gesprekken gevoerd met vader, buiten aanwezigheid van de zuster, en daarvoor voldoende tijd genomen. Ook heeft de notaris een arts ouderengeneeskunde vader laten beoordelen op wilsbekwaamheid, daargelaten of dat noodzakelijk was. De notaris heeft haar handelen onderbouwd met handgeschreven aantekeningen bij het Stappenplan beoordeling wilsbekwaamheid en daaruit blijkt ook dat zij alert was op het risico van beïnvloeding door de zuster. Niet van belang is dat twee andere notarissen tot een andere conclusie kwamen. Iedere notaris zal zich zelfstandig een oordeel moeten vormen over de wilsbekwaamheid.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 28-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:7424

Zaaknummer: C/10/611003 / HA ZA 21-22

Rechters: Th. Veling

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Schenkingsbewind over onverdeelde certificaten opgeheven. Strekking bewind.

De ouders hebben in 2008 certificaten van aandelen geschonken aan hun drie (meerderjarige) kinderen, in onverdeeldheid. Volgens de schenkingsakte is schenkingsbewind ingesteld over de 'aan ieder van de begiftigden' geschonken certificaten. Het bewind is blijkens de akte ingesteld in het belang van 'de rechthebbende'. De ouders vormen het bestuur van de stichting administratiekantoor die alle aandelen houdt en van de betreffende vennootschap. De vennootschap heeft een middellijk belang in het familiebedrijf. Zoon B is werkzaam in het familieconcern. De dochter en zoon A voelen zich buiten spel gezet en verzoeken om opheffing van het schenkingsbewind. Zij vinden zoon B en beide ouders tegenover zich.

Het hof acht zoon A en dochter (net als de rechtbank) ontvankelijk in hun verzoek. Zoon B en de ouders stellen tevergeefs dat sprake is van een handeling in de zin van artikel 3:170 BW of artikel 3:171 BW, waarvoor de medewerking van de ouders als bewindvoerders of zoon B nodig zou zijn. Het verzoek tot opheffing ziet niet op de certificaten zelf, maar op het daarop rustende bewind en raakt daardoor de gemeenschap op zichzelf niet en heeft dus geen invloed op de gemeenschap van de certificaten als zodanig. Er is geen sprake van een handeling ten behoeve van de gemeenschap.

Voor de strekking van het bewind legt het hof de schenkingsakte uit. Aangezien partijen voor de schenking niet hebben gesproken over de strekking van het bewind, ook niet met de instrumenterend notaris, komt bij de uitleg van de akte een groter gewicht toe aan de letterlijke tekst. Volgens het hof is het bewind ingesteld in het belang van ieder kind individueel en wel op het onverdeeld aandeel van ieder kind in de gemeenschap. Er is daarmee in elk geval sprake van een beschermingsbewind, zodat niet wordt toegekomen aan het wettelijk vermoeden van artikel 4:155 BW.

Op het beschermingsbewind zijn dwingendrechtelijk artikel 4:178 lid 2 BW juncto artikel 7:182 lid 2 onder a BW van toepassing. Zoon A en dochter hebben aannemelijk gemaakt dat zij de certificaten op verantwoorde wijze kunnen besturen en er zijn sinds de schenking ruim vijf jaar verstreken. Het hof bekrachtigt de opheffing van het beschermingsbewind. Het feit dat

partijen het niet eens zijn over de koers van de onderneming of de onderlinge verhoudingen gespannen zijn, is geen reden om het bewind niet op te heffen.

Voor het geval naast beschermingsbewind ook sprake zou zijn van een bewind ingesteld in het gemeenschappelijk belang, hebben zoon A en dochter dit bewind rechtsgeldig opgezegd (art. 7:182 lid 2 onder a BW jo. art. 4:180 lid 2 en 4:181 BW), aldus het hof.

De opheffing van het bewind doet niet af aan het voortbestaan van de gemeenschap van certificaten. Na de opheffing hebben zoon A en dochter voor eventuele beheers- en beschikkingshandelingen met betrekking tot de certificaten als zodanig de medewerking van zoon B – en daarmee de ouders als bewindvoerders over zijn aandeel – nodig. Verder zijn zoon A en dochter in het algemeen afhankelijk van hetgeen titel 3.7. BW bepaalt en van de bevoegdheden die in de statuten van de stichting en de administratievoorwaarden zijn toegekend.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 22-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:2317

Zaaknummer: 200.290.582_01 en 200.290.592_01

Rechters: R.R.M. de Moor, S.M.A.M. Venhuizen en B.E.L.J.C. Verbunt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Stiefvader wordt voogd, testamentair bewindvoerder en executeur.
Vermogen minderjarige stiefkinderen niet goed afgescheiden van eigen
vermogen.***

Moeder overlijdt in 2012 en laat twee minderjarige kinderen achter als enige erfgenamen. Haar geregistreerde partner wordt hun voogd en testamentair bewindvoerder over hun erfdelen tot hun 23e verjaardag. De partner is ook executeur. Nadat de zoon 23 jaar is geworden, vordert hij van zijn stiefvader afgifte van zijn vermogen, waaronder de erfenis en de helft van een uitkering uit levensverzekering die stiefvader heeft ontvangen terwijl de kinderen begunstigten waren.

De rechtbank stelt voorop dat de stiefvader als voogd, testamentair bewindvoerder en executeur een aantal verantwoordelijkheden had, onder andere om het vermogen van de kinderen te beschrijven en afzonderlijk te administreren. Dit heeft hij niet gedaan. Het vermogen is vermengd met het eigen vermogen van stiefvader. Dit betekent dat eventuele onduidelijkheden bij de reconstructie achteraf in zijn nadeel moeten worden uitgelegd.

Stiefvader moet de helft van de verzekeringsuitkering aan de zoon betalen. Dit had hij eigenlijk al moeten doen toen de zoon meerderjarig werd, omdat de uitkering niet tot de nalatenschap behoorde en daardoor niet onder het testamentair bewind viel. De rechtbank verplicht stiefvader om vanaf het meerderjarig worden van de zoon de wettelijke rente over het bedrag te vergoeden.

De rechtbank bepaalt voorts de omvang van het aan de zoon uit te keren erfdeel, rekening houdend met uitvaartkosten die ten laste van de nalatenschap komen en bepaalde kosten van opvoeding en verzorging die stiefvader heeft betaald terwijl hij na moeders overlijden niet langer onderhoudsplichtig was.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 28-07-2021

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2021:3296

Zaaknummer: C/16/511890 / HA ZA 20-940

Rechters: M.A.A.T. Engbers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Tuchtrecht. Geschil over waardebepaling bij legaat tegen inbreng.
Notaris niet partijdig gehandeld.***

Een dochter van erflater klaagt dat de notaris onvoldoende zorgvuldig is geweest bij de beoordeling van vaders wilsbekwaamheid bij het testen en in de afwikkeling van de nalatenschap. Volgens haar stond vader onder druk en dwang van haar zuster en onder invloed van de latere executeur, een vriend van de zuster.

Het hof overweegt dat het tot de kernverantwoordelijkheid van de notaris behoort om te waken voor een vrije en onafhankelijke wilsvorming van de testateur. De notaris heeft de vrijheid om te bepalen op welke wijze hij hieraan uitvoering geeft. Volgens het hof heeft de notaris in dit geval voldoende zorgvuldig invulling gegeven aan zijn verantwoordelijkheid. De notaris kende erflater goed en heeft hem zowel bij het passeren als bij het bespreken van het testament onder vier ogen gesproken. Erflater kon toen zelf duidelijk maken wat hij wilde regelen en waarom.

De dochter verwijt de notaris voorts de schijn van partijdigheid te hebben gewekt bij de afgifte van het legaat van de woning (tegen inbreng) aan haar zuster. Volgens de dochter heeft de notaris ongeoorloofde druk op haar uitgeoefend om akkoord te gaan met een van het testament afwijkende waarderingswijze van de woning. Het testament schreef taxatie door twee taxateurs in samenspraak voor, maar volgens de executeur bleek dit in strijd met hun beroepsregels. De notaris heeft toen taxatie door een enkele (plaatselijke) taxateur gesuggereerd.

Anders dan de kamer oordeelt het het hof dat de notaris zich neutraal heeft opgesteld. Hij is door de executeur geïnformeerd over het gerezen taxatieprobleem en heeft vervolgens meegedacht over een oplossing, zonder klaagster af te houden van een gerechtelijke procedure. Uiteindelijk is ter bescherming van klaagsters belang in de waarderingskwestie een hypotheekrecht gevestigd en heeft zij daartegen geen bezwaar gemaakt.

De notaris valt evenmin een tuchtrechtelijk verwijt te maken van het opmaken van de akte afgifte legaat. De zuster en de executeur zijn de betrokken partijen bij die akte en de inhoud daarvan is niet afhankelijk van de instemming van klaagster. Volgens het testament moest het

legaat binnen twaalf maanden na het overlijden worden afgegeven. Daaraan moest de notaris zijn ministerie verlenen. Het intussen door klagster ingediende verzoek om schorsing en ontslag van de executeur, betekent niet dat de notaris zijn dienst mocht weigeren (art. 21 lid 2 Wna).

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 20-07-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:2052

Zaaknummer: 200.288.717/01

Rechters: J.H. Lieber, A.R. Sturhoofd en J.L.G.M. Mertens

Wetsartikelen: